

STANDARDY JAKOŚCI OPIEKI I WSPIERANIA ROZWOJU DZIECI DO LAT 3 W ZESPOLE KLUBÓW DZIECIĘCYCH W SKWIERZYNIE

Spis treści

1. Podstawowe warunki opieki

Standard 1.1. Opieka nad dzieckiem w wieku od 12 miesięcy do 3 lat zorganizowana jest w najlepszym interesie dziecka

2. Przestrzeń dla dzieci

Standard 2.1. Wielkości powierzchni w placówce uwzględnia potrzeby rozwojowe dzieci w zakresie swobodnej zabawy i potrzeb życia codziennego.

Standard 2.2. Aranżacja przestrzeni i wyposażenie placówki uwzględniają potrzeby rozwojowe dzieci w różnym wieku, stymulują potrzebę eksperymentowania i ciekawość, umożliwiają różne formy interakcji między dziećmi.

Standard 2.3. Przestrzeń placówki zapewnia wygodne i przyjemne otoczenie dla dzieci i dorosłych.

Standard 2.4. Wszystkie dzieci codzienne mają możliwość bezpiecznych i stymulujących zabaw na powietrzu.

3. Prawa dziecka

Standard 3.1. Prawa dziecka są przestrzegane przez wszystkich dorosłych.

Standard 3.2. Zapewnione jest bezpieczeństwo dzieci poprzez wprowadzenie polityki/procedur ochrony dzieci przed krzywdzeniem, edukację opiekunów i rodziców oraz zapewnienie dostępu do informacji o instytucjach, w których można otrzymać pomoc.

4. Profilaktyka zdrowia dzieci i zapobieganie wypadkom

Standard 4.1. Podejmuje się efektywne działania, aby zapobiegać wypadkom dzieci w placówce.

Standard 4.2. Aktywnie stosowane są zasady profilaktyki zdrowotnej.

Standard 4.3. Stworzone są warunki do zachowania higieny i utrzymania czystości pomieszczeń

5. Współpraca z rodzicami i rodzinami dzieci

Standard 5.1. Codzienne relacje z rodzicami opierają się na szacunku, wsparciu i partnerstwie.

Standard 5.2. Opiekunowie i rodzice dbają o dobry przepływ informacji.

Standard 5.3. Rodzice mają wpływ na sposób funkcjonowania placówki.

6. Adaptacja dzieci

Standard 6.1. Adaptacja dzieci jest organizowana zgodnie z indywidualnymi potrzebami dziecka i w jego najlepszym interesie.

Standard 6.2. Dzieci mają możliwość doświadczenia stałości i przygotowania się do zmian.

7. Sytuacje codzienne (powitanie, pożegnanie, posiłki, odpoczynek, toaleta)

Standard.7.1. Dziecko jest codziennie indywidualnie witane przez znanego mu opiekuna, który bezpośrednio od rodzica przejmuje nad nim opiekę. Powitanie i pożegnaniu towarzyszy atmosfera spokoju, braku pośpiechu.

Standard.7.2. Klub dziecięcy wspiera rozwijanie zdrowych nawyków żywieniowych.

Standard.7.3. Posiłki są organizowane w taki sposób, aby były przyjemne i uczące dla dzieci, kojarzyły się z pozytywnym doświadczeniem społecznym.

Standard.7.4. Stworzone są warunki do różnych form odpoczynku dzieci, zgodnych z ich aktualnymi potrzebami.

Standard.7.5. Czynności higieniczne odbywają się z poszanowaniem indywidualnego tempa rozwoju dziecka, w atmosferze szacunku, wyważenia między pomaganiem a wspieraniem do samodzielności.

8. Zabawa dzieci (warunki do zabaw, planowanie i dokumentowanie)

Standard.8.1. Dzieci mają zapewnione warunki do różnorodnych zabaw.

Standard.8.2. Planowanie pracy opiera się na wiedzy o prawidłowościach rozwoju małych dzieci i znajomości zmieniających się potrzeb rozwojowych konkretnych dzieci.

Standard.8.3. Dokumentowanie pracy z dziećmi służy lepszemu rozumieniu rozwoju dzieci przez opiekunów i rodziców.

9. Kompetencje opiekuna

Standard.9.1. Opiekunowie mają kompetencje do zajmowania się dziećmi.

Standard.9.2. Opiekunowie stwarzają optymalne warunki dla rozwoju dzieci.

Załączniki

PREAMBUŁA

Naczelną zasadą działań podejmowanych w Zespole Klubów Dziecięcych jest troska o bezpieczeństwo wszystkich dzieci, ochrona ich praw oraz dbałość o ich wszechstronny rozwój.

Podstawowe założenia Standardów:

- Okres między urodzeniem a 3 rokiem życia jest zasadniczy dla tworzenia się zdrowej i silnej osobowości oraz w ogromnym stopniu determinuje postawę dziecka wobec otaczającego je świata w całym jego późniejszym życiu.
- Decydująca dla jakości działań jest właściwa opieka i absolutna konieczność dostarczenia dziecku pozytywnych doświadczeń z nowymi opiekunami.
- Ruch i swobodna zabawa jest podstawowym czynnikiem stymulującym rozwój dzieci.
- Głównym zadaniem opiekunów jest stworzenie środowiska edukacyjnego, odpowiadającego bieżącym potrzebom dzieci.

1. Podstawowe warunki opieki

Standard 1.1. Opieka nad dzieckiem w wieku od 12 miesięcy do 3 lat zorganizowana jest w najlepszym interesie dziecka.

- Maksymalny czas pobytu dziecka nie powinien przekraczać 10 godzin dziennie;
- Każdą grupą dzieci zajmuje się stale, co najmniej 3 opiekunów z pełnymi kwalifikacjami;
- Proporcja liczby opiekunów w żłobku do liczby dzieci jest zgodna z Ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. (Dz. U. Nr 45, poz. 235 art. 15) ze zmianami: Dz.U. 2018 poz.603;

O jakości opieki nad dziećmi decyduje: wielkość oddziału oraz stosunek liczby opiekunów do liczby dzieci, stałość opiekunów, edukacji opiekunów i ich osobiste zaangażowanie w tworzenie dobrych warunków dla dzieci.

2. Przestrzeń dla dzieci

Otoczenie (wewnątrz i na zewnątrz budynku) wzbogaca rozwój dziecka. Przy zapewnionym bezpieczeństwie, stawia ono adekwatne do potrzeb i możliwości dziecka wyzwania. Oferuje różnorodność stymulujących doświadczeń dostosowanych do poziomu rozwoju dziecka. Ułatwia wchodzenie w relacje z innym oraz współdziałanie dzieci i dorosłych. Pomaga w budowaniu poczucia tożsamości.

Standard 2.1. Wielkość powierzchni w placówce uwzględnia potrzeby rozwojowe dzieci w zakresie swobodnej zabawy i potrzeb życia codziennego.

Liczba pomieszczeń: średnio - 3 (na jeden oddział dzieci).

Przeznaczenie pomieszczeń:

- Każdy oddział ma do dyspozycji dzienną salę zabaw tematycznych oraz łazienkę, szatnię.

Powierzchnia pomieszczeń i ich wysokość:

- Powierzchnia co najmniej 2,5 m na każde dziecko
- Wysokość pomieszczeń co najmniej 2,7 m

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych ze zmianami: Dz.U. 2017 poz. 2379

Lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, oraz jego wyposażenie spełniają następujące warunki:

1. Powierzchnia pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci wynosi co najmniej 16 m²; w przypadku liczby dzieci większej niż 5, powierzchnia ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko, z tym, że:

- 1) Powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2m², jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie;
  - 2) Powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2,5 m², jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie.
2. Wysokość pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci wynosi co najmniej 2,5 m.

Temperatura powietrza:

- W pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci zapewniona jest temperatura, co najmniej 20°C

Przestrzeń na dworze

- Zapewnione jest bezpośrednie wyjście na teren otwarty wyposażony w urządzenia do zabaw ruchowych i sensorycznych.

Standard 2.2. Aranżacja przestrzeni i wyposażenie klubu dziecięcego uwzględniają potrzeby rozwojowe dzieci w różnym wieku, stymulują potrzebę eksperymentowania i ciekawość, umożliwiają różne formy interakcji między dziećmi.

Sfery aktywności

- Sala zabaw jest podzielona na kilka sfer aktywności dostosowanych do wieku i potrzeb rozwojowych dzieci
- Sfery aktywności są modyfikowane, uzupełniane lub zmieniane w miarę potrzeb dzieci
- Podział sfer aktywności jest czytelny i zrozumiały dla dzieci
- Wśród sfer zabaw znajduje się sfera swobodnej aktywności ruchowej
- Sfery aktywności: konstrukcyjno-manipulacyjna (klocki), do zabaw sensorycznych, twórcza (plastelina, kredki, farby), miejsce zabaw tematycznych (dom, kuchnia, sklep itp.), miejsce czytelnicze(książki).

Materiały i wyposażenie

- Meble są dostosowane do wymagań ergonomii, posiadają atesty lub certyfikaty
- Sale dla dzieci wyposażone są w trudno zapalne wykładziny podłogowe,
- Zabawki spełniają wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadają oznakowanie CE,
- Kąciki tematyczne wyposażone są w prawdziwe przedmioty (umożliwiające bezpieczną zabawę), np. ubrania, puste opakowania, garnki itp., dzieci mają dostęp do materiałów stymulujących zmysły:
- Dotyk (np. koszyk skarbów z różnymi naturalnymi materiałami o różnych fakturach),
- Wzrok (np. różne kolory materiałów, naturalne światło tworzące cienie),
- Słuch (instrumenty i przedmioty wydające dźwięki)
- Dzieci mają dostęp do materiałów umożliwiających manipulacje: wkładanie, wyjmowanie, odkręcanie, chwytanie itp. (np. klocki, puste pojemniki po różnych produktach),
- W bawialni znajduje się lustro tak zainstalowane, żeby dzieci mogły oglądać całą swoją sylwetkę,
- Materiały edukacyjne są różnorodne i dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci,
- Wyposażenie (materiały do zabaw) jest odnawiane i zmieniane regularnie poprzez dodawanie nowych elementów do istniejących sfer lub tworzenie nowych.

Dostępność:

- Wszystkie materiały i zabawki są dostępne dla dzieci (umieszczone na półkach, szafki oznaczone są schematycznymi rysunkami wskazującymi na zawartość),
- Prace dzieci, zdjęcia i materiały edukacyjne są wyeksponowane do oglądania przez rodziców.

Standard 2.3. Przestrzeń placówki zapewnia wygodne i przyjemne otoczenie dla dzieci i dorosłych.

Kolorystyka

- Sale pomalowane są na jasne, stonowane kolory,
- Podłoga - wykładzina pcv, na której położona jest wykładzina dywanowa posiadająca atest p/pożarowy

Przestrzeń

- Unika się nadmiernej ilości dekoracji, dodatkowych przyciągających wzrok elementów na ścianach,

- Unika się nadmiernej ilości bodźców słuchowych, muzyka lub radio są włączone tylko podczas zajęć, które tego wymagają lub na prośbę dzieci.

Standard 2.4. Wszystkie dzieci codziennie mają możliwość bezpiecznych i stymulujących zabaw na powietrzu

Dostępność i powierzchnia

- Dzieci mają możliwość codziennego wychodzenia na powietrze na ogrodzonym terenie,
- Na zewnątrz dzieci mają do dyspozycji co najmniej 10 m² na każde dziecko

Wyposażenie

- Teren wyposażony jest w piaskownice, urządzenia i sprzęty rozwijające motorykę dużą (kładki, huśtawki, zjeżdżalnie, sprężynowce),
- Urządzenia wykonane są przede wszystkim z materiałów naturalnych / stali nierdzewnej
- Zachowane jest naturalne ukształtowanie terenu, aby dzieci mogły biegać, wspinać się, kopać, grabić liście itp.

3. Prawa dziecka

Wspólną grupę tworzą dzieci i dorośli (opiekunowie, rodzice i inne osoby zajmujące się dziećmi) zaangażowani w jego działanie. Prawa dziecka są respektowane. Konstrukttywne interakcje (dziecko/dziecko, dziecko/dorosły, opiekun, rodzic) wymagają działań, procedur, praktyk opartych na wzajemnym szacunku, otwartości i wrażliwości.

Standard 3.1. Prawa dziecka są przestrzegane przez wszystkich pracowników

- Opiekunowie słuchają dzieci i uwzględniają ich potrzeby,
- Każde dziecko ma możliwość wyrażania swoich potrzeb i pragnień, które są respektowane,
- Wszyscy pracownicy dobrze znają Konwencję o Prawach Dziecka, a jej treść stanowi podstawę ochrony dzieci w instytucji,
- Opiekunowie mają pełną jasność, co do swojej odpowiedzialności za ochronę praw dzieci i komunikują to wszystkim osobom z którymi się stykają,
- Opiekunowie wyraźnie komunikują, że wszystkie dzieci mają jednakowe prawa,
- Reakcje opiekunów na zachowania dzieci są wolne od przemocy i nie upokarzają dzieci

Standard 3.2. Zapewnione jest bezpieczeństwo dzieci poprzez wprowadzoną politykę / procedurę ochrony dzieci przed krzywdzeniem, edukację opiekunów i rodziców oraz zapewniony jest dostęp do informacji o instytucjach, w których można otrzymać pomoc

Polityka/procedura ochrony dzieci przed krzywdzeniem

1. Placówka posiada politykę ochrony dzieci, w której zostały zapisane zasady mające zapewnić dzieciom ochronę przed krzywdzeniem.
2. Politykę i zasady ochrony dzieci obowiązują wszystkich członków personelu placówki
3. Polityka / procedura ochrony dzieci obejmuje następujące zagadnienia:
  - procedury interwencji, które określają, jakie działania należy podjąć, jeżeli pojawiają się sygnały wskazujące na krzywdzenie dziecka lub na zagrożenie jego bezpieczeństwa ze strony osób obcych, członków rodziny lub personelu placówki lub wolontariuszy, o zasady ochrony danych osobowych dziecka, które określają sposób przechowywania i udostępniania informacji o dziecku,
  - zasady ochrony wizerunku dziecka, które określają sposób jego utrwalania i udostępniania za pomocą różnorodnych mediów (np. w prasie, Internecie, itp.), o zasady odbierania dziecka z placówki wyłącznie przez upoważnione osoby, o osoba/by odpowiedzialna/ne za monitorowanie realizacji polityki ochrony dzieci w placówce, jasno określając jej role i zadania.

Monitoring pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

1. W zasadach rekrutacji i zatrudniania pracowników w placówce jest obowiązek składania przez pracownika

oświadczenia o niekaralności za przestępstwa seksualne (rozdz. XXV kk) oraz przestępstwa z użyciem przemocy na podstawie:

- Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 862)
  - USTAWY z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235/2011) z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2016 r. poz. 157, art. 15, 4;) o Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 lipca 2017 r. w sprawie trybu i zakresu uzyskiwania informacji z Rejestru z dostępem ograniczonym oraz sposobu zakładania konta użytkownika
2. W przypadkach podejrzeń zagrożenia bezpieczeństwa lub krzywdzenia dziecka ze strony pracowników placówki, zawsze podejmowane są działania określone w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Edukacja pracowników

1. Wszyscy członkowie personelu zapoznają się z obowiązującą w placówce polityką ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
2. Wszyscy członkowie personelu placówki zostali przeszkolenie w zakresie rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci i właściwego reagowania na nie.
3. Wszyscy członkowie personelu placówki są sprawdzani w Rejestrze z dostępem ograniczonym (Dz.U. 2018 poz. 405) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.

Edukacja rodziców

1. W placówce dostępne są materiały edukacyjne dla rodziców w zakresie: wychowywania dzieci bez przemocy oraz ochrony ich przed przemocą i wykorzystywaniem.
2. Placówka informuje rodziców o dostępnych możliwościach podnoszenia umiejętności wychowawczych.

Dostęp do informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach krzywdzenia dziecka lub zagrożenia dziecka przemocą i wykorzystywaniem.

Pracownicy placówki i rodzice mają łatwy dostęp (np. na tablicy ogłoszeń) do danych kontaktowych placówek i instytucji zajmujących się ochroną dzieci i zapewniających pomoc i opiekę w nagłych wypadkach.

Weryfikacja zgodności prowadzonych działań z przyjętymi zasadami ochrony dzieci.

1. Przyjęte zasady i realizowane praktyki ochrony dzieci są weryfikowane w miarę potrzeby, min. raz na rok.
2. W ramach monitoringu zasad i praktyk ochrony dzieci placówka konsultuje się z dziećmi i z ich rodzicami/opiekunami.

4. Profilaktyka zdrowia dzieci i zapobieganie wypadkom

Wspieranie bezpieczeństwa i zdrowia dzieci wymaga profilaktyki zdrowotnej oraz zapewnienia higienicznego i bezpiecznego pobytu podczas zabaw i odpoczynku.

Standard 4.1. Podejmuje się efektywne działania, aby zapobiegać wypadkom dzieci w placówce

Zapewnienie profesjonalnej opieki

- Zapewniona jest ciągła opieka nad dziećmi
- Wszystkie osoby pracujące z dziećmi są przeszkolone z zakresu udzielania pierwszej pomocy zgodnie z wymaganiami Ustawy o opiece nad dzieckiem do lat 3 - Dz.U. 2018 poz. 603) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 marca 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3

Zapewnienie bezpiecznego otoczenia

- Opracowane są procedury postępowania w sytuacji nagłego wypadku dziecka lub pracownika,
- Procedury postępowania w nagłych wypadkach przewidują bezzwłoczne powiadomienie rodzica dziecka,

- Wszyscy pracownicy znają procedury i wiedzą, jak mają postępować w nagłych sytuacjach zagrażających życiu i zdrowiu dzieci,
- Na terenie placówki stale dostępny jest telefon; przy telefonie znajduje się lista numerów alarmowych, każdy opiekun posiada listę z numerami telefonów do rodziców/ opiekunów prawnych dzieci,
- Przećwiczona jest procedura na wypadek pożaru w tym postępowanie w trakcie ewakuacji; lokal jest wyposażony w gaśnice odpowiednie do powierzchni lokalu i hydranty,
- Dzieci nie mają dostępu do materiałów chemicznych, środków czystości i innych przedmiotów, które stwarzają zagrożenie życia(środki czystości i inne preparaty niebezpieczne dla dzieci znajdują się w pomieszczeniu lub szafie dla nich niedostępnej), wszystkie gniazdka elektryczne są zabezpieczone albo poza zasięgiem dzieci, elektryczne przedłużacze są krótkie i są niedostępne dla dzieci,
- Okna są zabezpieczone w taki sposób, żeby dzieci nie mogły wypaść, lecz są łatwo otwierane w przypadku zagrożenia; sznury od zasłon/rolet nie znajdują się w zasięgu dzieci; jest zapewniona możliwość otwierania w pomieszczeniu, co najmniej 50% powierzchni okien,
- Wszystkie urządzenia grzewcze nie mają temperatury większej niż 50 °C,
- Temperatura wody w łazience dostępnej dla dzieci jest kontrolowana na bieżąco i nie ma wyższej niż 40°C,
- Istnieją odpowiednie pomieszczenia i urządzenia do przechowywania, przygotowywania, gotowania i podawania żywności; dzieci nie mają dostępu do kuchni;
- Pomieszczenia i teren zewnętrzny są zabezpieczone tak, żeby dziecko nie mogło samodzielnie opuścić terenu.

Standard 4.2. Stosowane są aktywnie zasady profilaktyki zdrowotnej

Przygotowanie pracowników i rodziców

- Personel posiada aktualną książeczkę badań sanitarno-epidemiologicznych,
- Personel i rodzice są poinformowani o procedurach zapobiegania chorobom zakaźnym,
- Rodzice mają dostęp do ulotek o higienie, szczepieniach ochronnych,
- Prowadzone są rozmowy z rodzicami na temat promocji zdrowia (zapobieganie przeziębieniom, hartowanie dzieci, higiena małego dziecka, postępowanie w czasie choroby i inne).

Postępowanie w przypadku zachorowania dziecka

- Jest ustalona procedura postępowania w przypadku zachorowania dziecka w czasie pobytu w placówce,
- Dane kontaktowe rodziców są uaktualniane regularnie,
- Dzieci chore nie uczestniczą w zajęciach,
- Podawanie leków dzieciom jest wzbronione, również nie podaje się leków w przypadku nagłego zachorowania dziecka, lecz bezzwłocznie informuje się rodziców i razię potrzeby wzywa pomoc doraźną,
- Apteczka z podstawowymi środkami opatrunkowymi znajduje się w sali dziennej i jest dostępna i stałe uzupełniana.

Standard 4.3. Stworzone są warunki do zachowania higieny i utrzymania czystości pomieszczeń

Miejsce do przechowywania okryć wierzchnich

- Szatnia dla dzieci jest oddzielona od Sali zabaw

Utrzymywanie czystości

- Ściany są pokryte materiałami zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie wilgoci oraz materiałami nietoksycznymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych ,
- Podłoga i ściany są wykonane tak, aby było możliwe łatwe utrzymanie czystości w tych pomieszczeniach,
- Po zakończeniu zajęć, pomieszczenia w których przebywają dzieci, są sprzątane,
- Każda bawialnia posiada lampy bakteriobójcze przystosowane do pracy ciągłej

5. Współpraca z rodzicami i rodzinami dzieci

Współpraca opiekunów i rodziców oparta jest na partnerstwie. Jej podstawą jest rozumienie decydującej roli rodziców i rodziny w procesie rozwoju dziecka przez stworzenie płaszczyzny wspólnego działania. Wszyscy dorośli są cenieni i wspierani w ich indywidualnych rolach i obowiązkach.

Standard 5.1. Codzienne relacje z rodzicami opierają się na szacunku, wsparciu i partnerstwie

- Rodzice mogą rozmawiać z innymi rodzicami lub opiekunami;
- Prowadzi się politykę otwartych drzwi a rodzice mogą odwiedzić dzieci w trakcie zajęć,
- Rodziny witane są na początku i żegnane na końcu każdego dnia.

Standard 5.2. Opiekunowie i rodzice dbają o dobry przepływ informacji

- Opiekunowie i rodzice mają możliwość komunikowania się i wymieniania informacjami na temat dziecka,
- Personel dzieli się spostrzeżeniami na temat rozwoju dziecka i ewentualnie doradza kontakt ze specjalistą (w razie potrzeby);
- Opiekunowie i rodzice wzajemnie informują się o wszelkich istotnych informacjach o jakichkolwiek zmianach w stanie emocjonalnym i fizycznym dzieci,
- Są określone sposoby regularnego wymieniania się informacjami na temat dzieci (np. karty zdrowia, dziennik zajęć, itp.);
- W przypadku zainteresowania rodziców, organizowane są warsztaty i spotkania na tematy wychowawcze.

6. Adaptacja dzieci

Zapewnienie ciągłości opieki w okresie adaptacji dzieci wymaga działań, procedur i praktycznych rozwiązań, które uwzględniają potrzeby dzieci, transfer istotnych informacji, bliskie zaangażowanie rodziców i profesjonalistów.

Standard 6.1. Adaptacja dzieci jest organizowana zgodnie z indywidualnymi potrzebami dziecka i w jego najlepszym interesie

- Zanim dziecko zacznie uczęszczać do żłobka, rodzice zapoznają się dokładnie z zasadami, programem, procedurami, w czym pomaga im personel placówki,
- Podejmuje się starania, aby dzieci w okresie adaptacji nie przebywały w placówce zbyt długo (maksymalnie do 3 godzin),
- Rodzice i dzieci mają możliwość poznać opiekunów, zanim dziecko zacznie regularnie uczęszczać do placówki,
- Opiekunowie dokładnie poznają przyzwyczajenia dziecka, szczególnie towarzyszące codziennym czynnościom (jedzenie, zasypianie, toaleta, ubieranie się),
- Rodzice mogą towarzyszyć dziecku w czasie adaptacji w godzinach porannych (maks. do śniadania)
- Rodzice i opiekunowie zdają sobie sprawę , że choć okres adaptacyjny powinien trwać ok. 1-3 tygodni, to jednak jego długość zależy od wielu indywidualnych czynników,
- W okresie adaptacji szczególnie opiekunowie zwracają uwagę na poznanie potrzeb dziecka, nawiązanie z nim bezpiecznego kontaktu, przystosowanie potrzeb dziecka do organizacji dnia,
- W czasie adaptacji kontakt z dzieckiem mają stale osoby, które budują z dzieckiem kontakt i przejmują stopniowo opiekę nad dzieckiem,
- Działania personelu w okresie adaptacji nakierowane są na nawiązywanie kontaktu z dzieckiem oraz jego rodzicami, którzy towarzyszą dziecku,
- Stopniowo wydłużany jest czas pobytu dziecka w placówce.

Standard 6.2. Dzieci mają możliwość doświadczenia stałości i przygotowywania się do zmian

W działaniach dorosłych widoczna jest troska, z jednej strony o zapewnieniu stałości środowiska opiekuńczo-educacyjnego, a z drugiej strony przygotowanie dzieci do zmian. Personel stara się ułatwiać dzieciom zmiany, np. dzieci są uprzedzane wcześniej o zmianie aktywności, poznają wcześniej opiekunkę, z którą będą w nowej grupie, poznają salę, do której mają przejść.

- Proces przejścia dziecka z oddziału do oddziału jest uzgadniany z rodzicami,

- Przechodzenie dziecka z oddziału do oddziału jest zorganizowane w taki sposób, żeby dziecku towarzyszył znajomy opiekun lub inne dziecko, które zna,
- W adaptacji unikamy zmian miejsca, sali, minimalizujemy udział nieznanego dziecku osób dorosłych,
- Każde dziecko ma swoje miejsce w szatni i własną półeczkę lub miejsce w sali, gdzie może trzymać indywidualne rzeczy.

7. Sytuacje codzienne (powitanie, pożegnanie, posiłki, odpoczynek, toaleta)

Sposób organizowania sytuacji codziennych ma kluczowe znaczenie dla rozwoju małych dzieci, gdyż w codzienności zaspokajane są pierwszorzędne w tym wieku potrzeby fizjologiczne i emocjonalne. Od sposobu zaspokajania potrzeb zależy jakość życia dzieci, ich poczucie bezpieczeństwa oraz prawidłowy rozwój.

Standard 7.1. Dziecko jest codziennie indywidualnie witane przez znanego mu opiekuna, który bezpośrednio od rodzica, przejmuje nad nim opiekę. Powitaniu i pożegnaniu towarzyszy atmosfera spokoju, braku pośpiechu.

Zasady ogólne

- Opiekunowie podczas spotkania wstępnego przedstawiają rodzicom znaczenie i przebieg sytuacji powitania i pożegnania,
- Przywitaniu i pożegnaniu towarzyszy atmosfera spokoju, braku pośpiechu ze strony personelu.

Przywitanie

- Jest zarezerwowany czas na to, by każde dziecko było indywidualnie przywitane przez opiekuna (dziecko jest objęte uwagą dorosłego, nazwane po imieniu),
- Opiekun wita się także z rodzicem/ inną osobą, która przyszła z dzieckiem,
- Dzieci stopniowo rozstają się rano z rodzicami; czas i formy obecności rodzica zależą od samopoczucia dziecka, jego możliwości rozwojowych, stopnia adaptacji,
- Dziecko może rano pożegnać się z rodzicem w sposób, jaki preferuje,
- Dzieci (w okresie adaptacji) mogą przynosić rzeczy osobiste, które są dla nich ważne, np. zabawki, przytulanki, poduszki i mieć je ze sobą tak długo, jak chcą,
- W momencie rozstania z rodzicem, zawsze towarzyszy dziecku opiekun z placówki, opiekun wspiera rodzica, który ma trudności z rozstaniem się z dzieckiem
- Po wyjściu rodzica opiekun obserwuje lub pyta dziecko, czy chce poświęcenia mu uwagi, przytulenia, zaproponowania zabawy, czy też chce pobyć samo,
- Opiekun w sposób szczególny obserwuje sytuacje powitania i pożegnania dzieci, które od niedawna uczestniczą w zajęciach lub wróciły do placówki po dłuższej nieobecności,
- Jest zasada, że dziecko jest witane codziennie przez opiekuna, którego zna,
- Zajęcia rozpoczynają się od spotkania całej grupy, kiedy każde dziecko jest witane przez grupę i wszyscy zaczynają wspólny dzień.

Pożegnanie

- Opiekunowie aranżują rytuały ułatwiające dzieciom popołudniowe pożegnanie z placówką,
- Każde dziecko jest osobiście żegnane przez opiekuna poprzez nazwanie po imieniu, krótką rozmowę.

Standard 7.2. Klub dziecięcy wspiera rozwijanie zdrowych nawyków żywieniowych

Zbieranie informacji i współpraca z rodzicami

- Opiekunowie prowadzą obserwacje dzieci i zbierają informacje od rodziców na temat preferencji żywieniowych dzieci, godzin posiłków, nawyków i rytuałów, tak aby proponowany jadłospis i ramowe pory posiłków odpowiadały indywidualnym potrzebom dzieci,
- Opiekunowie kierują się zasadą, że dzieci posiadają zdolność samodzielnej regulacji żywienia, że od urodzenia wyposażone są w umiejętność przyjmowania i trawienia pokarmów oraz odróżniania uczucia głodu i sytości,
- Zasady żywienia dzieci uwzględniają zasady zdrowego żywienia i profilaktyki otyłości,
- Dzienny/ tygodniowy jadłospis jest spisany i dostępny dla wszystkich,

- W placówce dostępne są diety podstawowe i eliminacyjne (w oparciu o zaświadczenie od lekarza specjalisty)
- Rodzice dziecka mają obowiązek poinformować o konieczności stosowania diety eliminacyjnej.

Zdrowie żywienie

- Żywnienie dzieci oparte jest na zasadach zdrowego żywienia;
- Placówka zapewnia przebywającym w nim dzieciom wyżywienie zgodne z wymaganiami wynikającymi z aktualnych norm żywienia dla dzieci, opracowywanych przez Instytut Żywności i Żywienia im. prof. dr med. Aleksandra Szczygła w Warszawie.
- Rozmawia się z dziećmi na temat tego, co jest zdrowe a co nie,
- Rodzice są zachęcani do stosowania zasad zdrowego żywienia w domu,
- Są rozprowadzane(na tablicy, w materiałach dla rodziców) przepisy, pomysły na zdrowe posiłki, wszyscy mają dostęp do materiałów na temat zdrowego żywienia

Dekalog żywienia dzieci w wieku 1-3 lata:

1. Należy codziennie spożywać pieczywo i przetwory zbożowe pochodzące z pełnego przemiału zbóż.
2. Należy spożywać codziennie produkty nabiałowe, takie jak mleko (w tym mleko modyfikowane przeznaczone dla dzieci w wieku po niemowlęcym) maślankę, kefir lub jogurt; dla dzieci powyżej 24 miesiąca życia ze zmniejszoną zawartością tłuszczu.
3. Należy codziennie jeść warzywa (w tym warzywa strączkowe) i owoce.
4. Chude mięso czerwone, w tym wędliny powinny być spożywane nie częściej niż dwa - trzy razy w tygodniu a jajka kurze w dni, w których nie jest spożywane mięso.
5. Mięso drobiowe powinno być spożywane dwa - trzy razy w tygodniu, zawsze bez skóry.
6. Wskazane jest spożywanie ryb, jeden - dwa razy w tygodniu.
7. Posiłki powinny być przygotowywane z udziałem tłuszczu roślinnych (najlepiej oliwa z oliwek lub olej rzepakowy) z ograniczeniem tłuszczu zwierzęcego.
8. Należy ograniczyć dodatek soli do potraw i produktów spożywczych.
9. Należy ograniczyć spożywanie słodkich napojów i pić czystą wodę.
10. Dziecko powinno codziennie ćwiczyć fizycznie, bawiąc się lub grając przez kilkadziesiąt minut, najlepiej na świeżym powietrzu.

Standard 7.3. Posiłki są zorganizowane w taki sposób, aby były przyjemne i uczące dla dzieci, kojarzyły się z pozytywnym doświadczeniem społecznym

Organizacja posiłków

- W ciągu całego dnia oferowane są, co najmniej cztery podstawowe posiłki: śniadanie, II śniadanie, obiad podzielony- zupa, drugie danie
- Przestrzeń i wyposażenie
- Sposób usadzenia dzieci przy stolikach sprzyja społecznym interakcjom (dzieci przy stoliku, możliwość swobodnej rozmowy)
- Stoły, krzeselka, szafki są na wysokości wzrostu dzieci; dla dzieci, które nie siedzą samodzielnie zapewnione są specjalne krzeselka,
- Naczynia, sztućce dostosowane są do możliwości rozwojowych dzieci.

Przebieg posiłków

- Opiekunowie dążą do stałych pór posiłków, obserwując preferencje dzieci,
- Dzieci nie są zmuszane do siadania przy stole, jeśli nie mają potrzeby jedzenia,
- Opiekunowie proponują dzieciom potrawy, tłumaczą nazwy i składniki dania, ale to dziecko decyduje, co i ile zje z oferowanych mu potraw,
- Opiekunowie uwzględniają werbalne i pozawerbalne sygnały dzieci odnośnie potrzeby jedzenia, jak i ilości spożywanych potraw,
- Opiekunowie nie nagradzają dzieci i nie karzą dzieci za odmowę jedzenia, np. kto wszystko zje, może iść się bawić,
- Dzieci są zachęcane do tego, żeby zjeść samodzielnie; dzieci w miarę możliwości rozwojowych nakładają sobie same jedzenie, korzystając z różnych rozwiązań wspierających samodzielność; dzieci, które są w stanie

trzymać łyżkę, próbują samodzielnie jeść, a wychowawca karmi je na wyraźny sygnał zmęczenia z ich strony,

- Szanowana jest każda forma spożywania posiłku przez dzieci; dzieci mogą też spożywać jedzenie rękoma, jeśli są na tym etapie rozwoju; wszystkie dzieci mają stały dostęp do łyżki
- Wychowawcy dbają o spokojną, przyjemną atmosferę, na posiłek przeznaczone jest dużo czasu,
- Dzieci podczas posiłku prowadzą rozmowy z innymi dziećmi siedzącymi przy stole i z wychowawcami,
- Dzieci które nie potrafią samodzielnie jeść, są karmione w kontakcie jeden na jeden.

Dzieci karmione mlekiem matki:

- Stwarza się możliwość karmienia piersią przez matkę w warunkach zapewniających intymność.

Napoje

- W ciągu dnia dzieci mają stały dostęp do wody mineralnej,
- Napoje wystawione są w miejscu widocznym dla dzieci,
- Opiekunowie, co jakiś czas proponują dzieciom coś do picia, gdyż dzieci mogą jeszcze nie umieć wyrazić tej potrzeby

Standard 7.4. Stworzone są warunki do różnych form odpoczynku dzieci, zgodnych z ich aktualnymi potrzebami

Zbieranie informacji

- Opiekunowie prowadzą obserwacje dzieci i zbierają informacje od rodziców i dzieci na temat indywidualnych potrzeb i przyzwyczajzeń w kwestii snu i odpoczynku (godziny snu, rytuał zasypiania/budzenia, ulubione Przytulanki).

Respektowanie indywidualnego rytmu snu i odpoczynku dziecka

- Opiekunowie dbają by rytm dnia i poszczególne aktywności dostosować do możliwości rozwojowych dzieci, by naprzemiennie występowały po sobie czynności aktywizujące i wyciszające,
- Opiekun może proponować różne formy odpoczynku, ale dzieci powinny same zdecydować o tym, czy, w jaki sposób i jak długo odpoczywają
- Opiekunowie umożliwiają dzieciom różne formy odpoczynku np. sen, leżenie, słuchanie bajek, słuchanie muzyki,
- Dzieci nie są zmuszane do spania, jeśli nie mają takiej potrzeby.

Organizacja przestrzeni

- Aranżacja przestrzeni w sali uwzględnia potrzebę odizolowania się dzieci i przebywania w mniejszych grupach,
- Dzieci mają stały i swobodny kontakt z materiałami, które poprzez swoją strukturę odprężają i wyciszają: piasek, fasola, farby, masy plastyczne,
- Dzieci mogą ze względu na własne preferencje wybierać miejsce do spania, np. blisko innych dzieci lub w oddzieleniu od innych,
- Zapewnione jest odrębne miejsce do odpoczynku (każde dziecko ma swoją poduszkę, kołdrę i prześcieradło przechowywane na indywidualnym leżaku),
- Opiekunowie tworzą spokojną atmosferę sprzyjającą zasypianiu i wybudzaniu: brak pośpiechu i spokój dorosłego, dane czasu na zasypianie, stopniowe wychodzenie ze snu,
- Dzieci mogą brać ze sobą na odpoczynek Przytulanki, ulubione kocyki, smoczki.

Standard 7.5. Czynności higieniczne odbywają się z poszanowaniem indywidualnego tempa rozwoju dziecka, w atmosferze szacunku, wyważenia pomiędzy pomaganiem a wspieraniem samodzielności

Kompetencje opiekuna

- Opiekunowie kierują się zasadą, że dzieci uczą się odczytywania impulsów ze swojego ciała oraz opanowania czynności higienicznych w indywidualnym tempie,
- Opiekunowie kierują się zasadą, że zdolność świadomego kontrolowania mięśni cewki moczowej i odbytu rozwijają się około drugiego roku życia, wówczas może rozpocząć się trening czystości/ nauka korzystania

- z toalety,
- Opiekunowie prowadzą obserwacje dzieci i zbierają informacje od rodziców i dzieci na temat etapu rozwoju i stopnia samodzielności dzieci w zakresie czynności higienicznych,

Respektowanie indywidualnego tempa rozwoju dziecka

- Dziecko nie jest zmuszane do korzystania z toalety,
- Załatwianie się nie jest objęte systemem nagród czy kar,
- Opiekun może przypominać dzieciom o korzystaniu z toalety, szczególnie tym, które są w trakcie treningu czystości, ale dzieci same decydują czy chcą z niej korzystać.

Przebieg czynności higienicznych

- Opiekun podczas przewijania pozostaje w kontakcie z dzieckiem, np. w kontakcie wzrokowym, mówi dziecku jakie czynności teraz wykonuje,
- Dzieci mają możliwość bawienia się wodą w trakcie mycia
- Dziecko nie jest zawstydzane, ani nie spotyka się z rozczarowaniem opiekunów, gdy załatwi się w ubranie czy mocno pobrudzi się,
- Opiekun uwzględnia prawo dziecka do towarzystwa lub do intymności w łazience,
- Opiekun wypracowuje z dziećmi różne rytuały i nawyki dotyczące czynności higienicznych, np. mycie rąk przed posiłkiem,
- Dziecko, które chce skorzystać z toalety lub umyć ręce, nie musi pytać opiekuna o pozwolenie, tylko informować go, że wychodzi do łazienki,
- W łazience jest miejsce do podmywania i mycia dzieci, opiekunowie są uważni na wspomaganie samodzielności dzieci odpowiednio do ich rozwoju.

Przestrzeń

- Usytuowanie osobistych szafek dzieci jest dostosowane do wzrostu dzieci,
- Osobiste rzeczy dziecka są oznakowane znacznikiem dziecka,
- Łazienka stanowi przytulne miejsce dla dzieci, pachnące, z ciepłym światłem, ładnym wystrojem

8. Zabawa dzieci (warunki do zabaw, planowanie i dokumentowanie)

Zabawa jest podstawową aktywnością małych dzieci. Każde dziecko ma mieć dużo czasu na angażowanie się w wolne, dostępne i odpowiednie rozwojowo oraz rozwinięte aktywności, pozwalające na odkrywanie, kreatywność i nadawanie znaczeń, zarówno samodzielnie, z innymi dziećmi, jak i z udziałem wspierających dorosłych.

Standard 8.1. Dzieci mają zapewnione warunki do różnorodnych zabaw

- Główna forma aktywności dzieci jest zabawa swobodna- rolą opiekunów jest uważne towarzyszenie dzieciom, zapewnienie bezpieczeństwa i dostarczanie materiałów do zabawy,
- Podczas zabaw i eksploracji wyposażenie i materiały są swobodnie dostępne dla dziecka,
- Dziecko ma możliwości zabawy / odkrywania z innymi dziećmi uczestniczącymi i wspierającymi opiekunami we właściwy sposób,
- Dzieci bawią się codziennie, zarówno w pomieszczeniach, jak i na wolnym powietrzu,
- Dzieci mają zapewnione miejsce do swobodnego poruszania się (czołgania, czworakowania, biegania, wspinania, kręcenia się w kółko)

Standard 8.2. Planowanie pracy opiera się na wiedzy o prawidłowościach rozwoju małych dzieci i znajomości zmieniających się potrzeb rozwojowych konkretnych dzieci

Plan dnia

- Dzieci znają plan dnia i mogą spodziewać się, że będzie on przestrzegany (opiekun przypomina dzieciom o następnym punkcie w planie dnia lub w inny sposób sprawia, że dzieci spodziewają się zmiany),
- Plan dnia jest stały codziennie i przewidywalny dla dzieci,

- Dzieci wiedzą z wyprzedzeniem, że zabawa się skończy i będzie np. czas sprzątania
- W planie dnia zawsze jest wyjście na świeże powietrze: pobyt na placu zabaw, spacery krajoznawcze;
- W planie dnia zawsze są zabawy muzyczno-ruchowe, ruchowe i gimnastyczne

Planowanie zajęć przez opiekunów

- Planowanie zajęć polega głównie na organizowaniu i zmienianiu środowiska edukacyjnego, czyli:
  - organizację sfer edukacji,
  - dokładanie nowych materiałów, zabawek, przedmiotów,
  - modyfikowanie sfer edukacji, zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami dzieci, zajęcia planowane i organizowane przez opiekunów są ofertą dla dzieci a nie obowiązkiem dla nich,
  - zajęcia o charakterze edukacyjnym(przekazywanie wiedzy) są planowane w minimalnym wymiarze czasowym i skierowane do małej grupy dzieci i wynikają wprost z zainteresowań i doświadczeń tych dzieci.
  - o zajęcia przy stolikach, które są organizowane tylko dla chętnych dzieci i w jak największym stopniu wspierają swobodną twórczość dzieci.

Standard 8.3. Dokumentowanie pracy z dziećmi służy lepszemu rozumieniu rozwoju dzieci przez opiekunów i rodziców

- Opiekunowie prowadzą stałą obserwację aktywności dzieci, którą regularnie spisują,
- Proces rozwoju zainteresowań i umiejętności dzieci jest dokumentowany (arkusza obserwacji).

9. Kompetencje opiekunów

Opiekunowie / wychowawcy posiadają nie tylko formalne kwalifikacje, ale również umiejętności, wiedzę oraz reprezentują wartości i postawy odpowiednie do ich roli i odpowiedzialności. Od jakości pracy opiekuna oraz jego gotowości do rozwoju zależy jakość pracy z dziećmi.

Standard 9.1. Opiekunowie mają kompetencje do zajmowania się dziećmi

Rekrutacja opiekunów

- Opiekuna cechuje życzliwość i pogoda, duża kultura osobista,
- Opiekun ma wymagane prawem kwalifikacje,
- W placówce istnieje system wsparcia nowych pracowników, np. nowy pracownik jest objęty opieką zewnętrznego mentora lub innego, doświadczonego pracownika.

Doskonalenie zawodowe

- Pracownicy zespołu są zachęceni do angażowania się w regularny i ciągły profesjonalny rozwój,
- Personel placówki ma możliwość doskonalenia i korzystania z niej przynajmniej 10 godzin rocznie.

Zasady pracy

- Opiekunowie znają procedury i zasady obowiązujące w placówce,
- Wszyscy znają obowiązujące regulaminy w placówce.

Wiedza

Opiekun:

- Zna stadia rozwoju małego dziecka we wszystkich sferach rozwoju,
- Zna zasady dotyczące profilaktyki i ochrony zdrowia, zapobiegania wypadkom,
- Zna zasady zdrowego żywienia,
- Zna dynamikę procesu grupowego, rozwoju jednostki w grupie, zasad tworzenia się relacji społecznych w grupach dziecięcych,
- Wie jakie warunki sprzyjają tworzeniu się więzi i pozytywnych relacji społecznych małych dzieci
- Wie w jaki sposób powinna być zaaranżowana przestrzeń, która służy rozwojowi małego dziecka,
- Posiada wiedzę dotyczącą pedagogiki małego dziecka,
- Wie jakie warunki powinny spełniać zabawki dla małych dzieci

- Posiada wiedzę dotyczącą seksualnego rozwoju dziecka
- Posiada wiedzę dotyczącą prawnych aspektów opieki nad dziećmi oraz ochrony przed krzywdzeniem
- Posiada wiedzę dotyczącą medycyny ratunkowej

Umiejętności

Opiekun:

- Potrafi obserwować i interpretować zachowania dziecka w kontekście jego potrzeb rozwojowych
- Potrafi rozpoznawać sygnały dzieci dotyczące np. potrzeb fizjologicznych, zmęczenia, itp.
- Potrafi komunikować się z dzieckiem, stawiać mu pytania, prowadzić rozmowę, stymulować rozwój językowy,
- Potrafi współpracować z innymi dorosłymi, komunikować się, dzielić zadaniami,
- Posiada umiejętność pracy z grupą,
- Potrafi organizować zajęcia wzbudzające ciekawość dzieci(plastyczne, muzyczne, ruchowe, kulinarne, przyrodnicze)
- Posiada umiejętność rozwiązywania problemów
- Jest gotowy do przeprowadzania zabaw ruchowych z dziećmi
- Potrafi dostrzegać problemy, z którymi borykają się dzieci i ocenić , czy potrzebne jest w danej sytuacji wsparcie specjalisty,
- Potrafi udzielić dziecku pierwszej pomocy
- Potrafi planować i dokumentować prace z dziećmi

Dyspozycje

Opiekun:

- Posiada w sobie gotowość do zmian, jest ciekawy świata
- Jest cierpliwy, potrafi kontrolować swoje zachowania
- Jest uważny na otoczenie i inne osoby
- Posiada gotowość do refleksji i krytycznego namysłu
- Posiada gotowość do uczenia się
- Ma wysoka tolerancję na niedokończenie
- Jest elastyczny,
- Szanuje odrębność drugiej osoby, akceptuje doznania związane z zaspokajaniem potrzeb fizjologicznych dziecka, takich jak karmienie, mycie, przewijanie
- Jest życzliwy, cechuje go pogoda ducha, optymizm
- Jest twórczy

Standard 9.2. Opiekunowie stwarzają optymalne warunki dla rozwoju dzieci.

- Niezależnie od innych elementów organizacji pracy w placówce, zasadniczy ciężar opieki nad danym dzieckiem spoczywa na jednym głównym opiekunie, co stwarza dziecku możliwość nawiązania opartej na poczuciu bezpieczeństwa stałej relacji z tą osobą
- Opiekunowie wykorzystują wszystkie momenty codziennego życia do wrażliwej i pełnej szacunku interakcji z dzieckiem, dając uwagę, ciepło i wsparcie: rozmawiając, pocieszając, przytulając, żartując, bawiąc się z nimi oraz wykonując czynności opiekuńcze i pielęgnacyjne,
- Opiekunowie stosują efektywne kanały komunikacji z dziećmi, poprzez m.in. słuchanie, nawiązywanie kontaktu wzrokowego, rozmowę z dzieckiem(nie obok dziecka), włączanie się do zabaw, podążanie za inicjatywą dziecka, odzwierciedlenie uczuć dziecka, wchodzenie w interakcje tak długo, jak dziecko tego potrzebuje, dostosowywanie komunikacji do poziomu rozwoju dziecka,
- Opiekun aktywnie słucha dziecka np. utrzymując kontakt wzrokowy
- Opiekun inicjuje rozmowy z dziećmi, używając języka odpowiedniego dla wieku dzieci i ich poziomu rozwoju,
- Opiekun stwarza okazje dzieciom do zdobywania nowych doświadczeń m.in. przez różnicowanie sfer aktywności, wprowadzanie nowych elementów w środowisko dziecka, konstruowanie zadań w sferze najbliższego rozwoju dzieci,
- Styl komunikacji opiekuna skupiony jest na procesie a nie na wyniku tzn. dzieci mają czas na sformułowanie

- myśli, opiekun wspiera rozwijanie wypowiedzi dziecka stosując prawidłowe zasady komunikacji z dziećmi
- Opiekunowie równoważą mówienie i słuchanie, inicjowanie komunikacji i podejmowanie komunikacji inicjowanej przez dzieci
  - Opiekun stymuluje interakcje między dziećmi, także w różnym wieku (w parach, małych grupkach i w mniejszym zakresie w dużej grupie),
  - Opiekunowie prowadzą stałe obserwacje rozwoju dzieci, które są odnotowywane w dzienniku i służą do planowania zajęć.

Załączniki:

1. Procedura przyprowadzania i odbierania dzieci
2. Procedura ewentualnego podawania leku przez rodzica
3. Procedura postępowania po zaistnieniu wypadku
4. Procedura organizowania wyjść z dziećmi w klubie dziecięcym
5. Procedura Niebieskiej karty

Procedura przyprowadzania i odbierania dzieci z Zespołu Klubów Dziecięcych w Skwierzynie

I. Cel procedury

Określenie obowiązków rodziców i opiekunek dziecięcych podczas przyprowadzania i odbierania z Klubu Dziecięcego nr 1 i Klubu Dziecięcego nr 2 dzieci przez rodziców/opiekunów prawnych lub upoważnionych przez nich osób, zapewniającą dziecku pełne bezpieczeństwo.

II. Zakres procedury

Procedura dotyczy nadzoru nad dziećmi od momentu wyjścia z rodzicami z domu do klubu dziecięcego do momentu odebrania dziecka z klubu dziecięcego, czyli przekazania go w ręce rodziców.

III. Osoby podlegające procedurze – zakres odpowiedzialności

1. Rodzice/opiekunowie prawni: są zobowiązani osobiście powierzyć dziecko opiekunce dziecięcej lub pracownikowi klubu dziecięcego. Rodzice bądź inne osoby upoważnione odbierają dziecko z klubu bezpośrednio z sali zabaw od opiekunki. Opiekunka dziecięca: bierze pełną odpowiedzialność za dziecko od momentu jego wejścia do sali do momentu odebrania go przez rodziców.
2. Personel klubu dziecięcego: ponosi współodpowiedzialność za bezpieczeństwo dziecka od momentu jego wejścia do sali do momentu odebrania go przez rodziców.

IV. Opis procedury przyprowadzania dzieci

1. Za bezpieczeństwo dzieci w drodze do klubu dziecięcego i z klubu dziecięcego odpowiadają rodzice/opiekunowie prawni.
2. Rodzice osobiście powierzają dziecko opiekunce lub pracownikowi klubu.
3. Opiekunka dziecięca bierze pełną odpowiedzialność za dziecko od momentu jego wejścia do sali.
4. Rodzice/opiekunowie prawni, którzy zdecydują, że ich dziecko będzie samodzielnie wchodziło do sali, biorą na siebie pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo swojego dziecka w czasie przechodzenia z szatni do sali.
5. Opiekunka dziecięca nie ponosi odpowiedzialności za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dziecka pozostawionego przez rodziców/opiekunów prawnych na terenie klubu, przed wejściem do budynku, w szatni lub przed zamkniętymi drzwiami sali zabaw..
6. Dziecko należy przyprowadzić do klubu, do godziny 8.00 lub w dowolnym czasie, po uprzednim poinformowaniu klubu o późniejszym przybyciu dziecka.

V. Opis procedury odbierania dzieci.

1. Odbiór dzieci z klubu jest możliwy wyłącznie przez rodziców bądź inne osoby przez nich upoważnione.
2. Wydanie dziecka innym osobom niż rodzice/opiekunowie prawni może nastąpić wyłącznie w przypadku nadania upoważnienia w elektronicznym systemie 4Parents przez rodziców/opiekunów prawnych
3. Opiekunka dziecięca w razie najmniejszych wątpliwości ma obowiązek sprawdzić zgodność danych osoby odbierającej dziecko z klubu z dokumentem tożsamości.
4. Jeśli okaże się, że dane nie są zgodne, opiekunka powiadamia rodziców/opiekunów prawnych i dyrektora placówki oraz nie wydaje dziecka do wyjaśnienia sprawy.
5. Gdy dziecko jest odbierane z placu zabaw, wymaga się od rodziców/opiekunów prawnych, aby podeszli razem z nim do opiekunki i zgłosili odebranie.
6. Rodzice ponoszą odpowiedzialność prawną za bezpieczeństwo dziecka odbieranego z klubu przez upoważnioną przez nich osobę.
7. Życzenie rodziców dotyczące nie odbierania dziecka przez jednego z nich musi być poświadczone

- orzeczeniem sądowym.
8. Obowiązkiem opiekunek dziecięcych lub osoby pełniącej dyżur jest upewnienie się, czy dziecko jest odbierane przez osobę wskazaną w upoważnieniu.
  9. W przypadku odbierania dziecka z placu zabaw osoby odbierające dziecko są zobowiązane do osobistego poinformowania opiekunki o zamiarze odebrania dziecka. Osoba upoważniona w momencie odbioru dziecka powinna mieć przy sobie dowód osobisty i na żądanie okazać go.
  10. W przypadku pozostania rodzica/opiekuna prawnego na placu zabaw po odebraniu dziecka (np. rozmowa rodzica z opiekunką) opiekunka nie odpowiada już za bezpieczeństwo dziecka.
  11. Rodzice/opiekunowie prawni są zobowiązani przekazać aktualne numery telefonów.
  12. Za właściwe przestrzeganie zasad przyprowadzania i odbierania dzieci są odpowiedzialni rodzice oraz opiekunki dziecięce.
  13. Opiekunki sprawują opiekę nad dzieckiem od chwili przyjęcia go od osoby przyprowadzającej aż do momentu przekazania dziecka rodzicom.
  14. Na pierwszym zebraniu organizacyjnym rodzice są informowani o zasadach przyprowadzania i odbierania dzieci.

VI. Postanowienia końcowe

1. Z powyższą procedurą zostają zapoznani wszyscy pracownicy klubu dziecięcego.
2. Rodzice na zebraniach grupowych.
3. Wszelkich zmian w opracowanej procedurze może dokonać z własnej inicjatywy lub na wniosek pracowników dyrektor placówki. Wnioskodawcą zmian może być również rada rodziców.
4. Proponowane zmiany nie mogą być sprzeczne z prawem.
5. Zasady wchodzi w życie z dniem podpisania

**Procedura ewentualnego podawania leku przez rodzica w klubie dziecięcym
– dotyczy dzieci przewlekle chorych**

1. Personel klubu nie podaje leków dzieciom.
2. W przypadku dzieci przewlekle chorych umożliwia się podanie leku przez rodzica na terenie placówki po spełnieniu następujących warunków:
  - rodzic składa pisemne oświadczenie o konieczności podawania leku poparte zaświadczeniem lekarskim,
  - zaświadczenie lekarskie musi zawierać: dawkę leku szczegółowy opis sposobu podania leku, możliwe powikłania po jego podaniu oraz określenie minimalnego czasu obserwacji po podaniu leku,
  - rodzic jest poinformowany, że klub dziecięcy nie zapewnia zestawu przeciwwstrząsowego,
  - lek każdorazowo przynosi rodzic, zachowując właściwe warunki jego przechowywania (torba termoizolacyjna),
  - rodzicowi udostępnia się pomieszczenie dostosowane do podania leku – przewijak, apteczka, węzeł sanitarny,
  - rodzic podaje lek dziecku i zostaje z nim w celu obserwacji co najmniej 30 min. lub zgodnie z zaleceniem lekarza,
  - w przypadku złego samopoczucia dziecka po podaniu leku rodzic zobowiązany jest do zabrania go z placówki.

Procedura postępowania po zaistnieniu wypadku dziecka w klubie dziecięcym

W przypadku zaistnienia wypadku w trakcie pobytu dziecka w placówce obowiązuje następujący schemat działania:

1. W przypadku uszkodzenia dziecka należy udzielić mu pierwszej pomocy przedmedycznej oraz w razie potrzeby wezwać fachową pomoc medyczną.
2. Po udzieleniu poszkodowanemu pierwszej pomocy i zabezpieczeniu miejsca zdarzenia opiekun zobowiązany jest powiadomić dyrektora oraz rodziców/opiekunów prawnych.
3. Opiekun dziecka sporządza notatkę służbową, uwzględniając czas zdarzenia i tok postępowania po wypadku.

Procedura organizowania wyjść z dziećmi w klubach dziecięcych

1. Taras i plac zabaw jest miejscem przeznaczonym wyłącznie do prowadzenia zajęć i zabaw dla wychowanków klubu dziecięcego.
2. Dzieci wychodzą na plac i taras pod opieką opiekunek.
3. Przed wyjściem dzieci powinny skorzystać z toalety.
4. Osoby zatrudnione w klubie (opiekunki, woźne) pomagają dzieciom przy czynności ubierania się.
5. Opiekuni sprawdzają, czy dzieci są ubrane stosownie do panujących warunków atmosferycznych
6. Przed wyjściem z obiektu opiekunowie przeliczają stan dzieci i zamykają sale na klucz.
7. W gorące dni należy zadbać o dostęp do spożywania napojów (woda).
8. W czasie pobytu dzieci na placu zabaw lub spacerów opiekunowie czuwają nad bezpieczeństwem dzieci. Pilnują, aby korzystały one właściwie z urządzeń (przestrzeżenie regulaminu).
9. Działania organizowane na placu zabaw powinny być prowadzone z zastosowaniem metod i form pracy zapewniający bezpieczeństwo wychowankom.
10. Należy asekurować dzieci przed upadkiem lub uderzeniem o twarde przedmioty.
11. Na plac zabaw może być wnoszony sprzęt sportowy oraz zabawki, za które odpowiada opiekun.
12. Zauważone usterki sprzętu należy zgłaszać dyrektorowi.
13. Gdy dziecko ulegnie wypadkowi, opiekun udziela dziecku pomocy i zgłasza to dyrektorowi.
14. Przed powrotem do obiektu opiekun ponownie sprawdza stan liczebny dzieci.